

Santa Maria del Mont

P U B L I C A C I Ó M E N S U A L

DIRECTOR:

PERE VAYREDA i OLIVAS

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 1 PESSETA L'ANY
10 CÈNTIMS EL NÚMERO

(Amb llicència eclesiàstica)

SALUTACIÓ

¡DÉU vos salve Maria! ¡Déu vos salve. Flor de les congestes, Estel de la meua terra, Verge sagrada del Mont! Jo, que vaig néixer al redós de la vostra muntanya, i vaig somniar les vostres llegendes, i vaig aprendre el vostre Nom més prompte que el de la mare que'm va posar al món, vos envio, des d'aquestes pàgines la meua salutació de muntanyenc, de sacerdot i de fill amatíssim, alletat en la vida espiritual per la vostra tendresa, i guiat al Temple del Senyor i al seu sagrat altar per la vostra ma de Mare. Vós obríreu davant dels meus passos els camins de Déu, que m'apartàren de la vostra santa Muntanya; però us guardàreu el meu cor, que quedà als vostres peus, fent companyia a la llàntia encesa prop del Tabernacle I per això, per lluny que'm trobi del vostre Santuari, sempre veig brillar en el meu pensament el vostre Nom dolcíssim, Estel meravellós de la meua terra, Verge santíssima del Mont.

¡Déu vos salve, Maria! Jo voldria que totes les paraules, totes les lletres que escric fossin ardentes guspines d'amor que encenguessin els cors de tots els fills de la nostra estimada terra! ¡Voldria que la vostra Fulla fos alè d'intensíssima vida espiritual, que ressucités a les ànimes mortes per el pecat i per la indiferència! ¡Feu-ho Vós, qui esteu plena de poder, com a Regina de la Glòria! ¡Feu-ho Vós, que sou la Omnipotència Suplicant! I, mentrestant, Verge Santíssima, dolça Mare, reculliu amorosa la ferven-

ta salutació d'aquest humil sacerdot, qui, després de tantes gràcies i misericòrdies rebudes de Vós, encara s'atreveix a esperar-ne fermament una altra: la de morir amb el vostre sant Nom escrit amb lletres de foc diví dintre el cor i de llum eterna dintre l'ànima.

AGUSTÍ PLANAS, pvre.

La Bisbal 1 de juny de 1928.

Per la restauració d'un Santuari

ES torna a treballar de ferm en la campanya «pro restauració» del Santuari de la Mare de Déu del Mont, un dels més antics i prestigiosos del bisbat, enfilat en l'alterós cim del qual culmina damunt les comarques tan nostres de la Garrotxa i l'Empordà.

La fragèdia de les belles construccions que formen aquest Santuari és la de tot edifici situat en altures consemblants a la mercè dels elements, que en aquells indrets solen tenir massa sovint rampells de bogeria destructora. Els llamps, el vent, les pluges, la neu i les gelades ho van rossegant tot, i els cabals per a la conservació de ço que s'espalla sempre curtegen.

Ara farà uns dotze anys que sota els auspicis del malaguanyat bisbe Doctor Mas es feu un esforç per tal de salvar el Santuari d'una ruina imminent. Encara és com si el veíem, aquell corprenedor Ofici de mig Pontifical a l'aire lliure celebrat a l'espaiós «Pla dels Sulls»; encara és com si la oíem la paraula càlida i valenta del Prelat ressonant per aquelles afraus

per tal d'excitar a la multitud allí congregada a donar una almoïna per les obres del Santuari que s'enderrocava.

No deixà d'ésser fructosa la campanya llavors empresa, més faltant la santa, continuïtat, la restauració quedà aturada i els anys han anat passant amb la follia de sempre, ço que vol dir que l'obra de destrucció ha continuat i la de defensa va defallir.

I fora una veritable llàstima que aquell secular monument de la nostra pietat mariana es tingués d'abandonar per la deixadesa dels homes. Com quedaria la tradicional fama de devoció a la Verge Maria que ha distingit sempre als empordanesos, als muntanyenes i als nobles fills de l'aspra Garrotxa?

Nosaltres creiem que no s'hi haurà pas d'arribar a tan extrema situació. I encara més, conequent com coneixem els intents de la Junta promotora d'aquesta campanya, albirem la confiança de que tal volta s'arribi a trobar una solució definitiva al problema que tan capficats té a l'estol escollit d'entusiastes d'aquest enlairat fogar marià. Clar que l'èxit depèn de la cooperació col·lectiva, de l'ajut dels bons fills de totes les comarques que el Santuari domina, però aquest ajut i aquest esforç es posaran amb major braó i entusiasme si es compta amb una bona probabilitat d'eficàcia.

Al nostre entendre, ço que ha de posar remei definitiu a la situació precària del Santuari és donar-li elements de vida pròpia: i el primer d'aitals elements és una carretera. Amb una carretera que permeti arribar els autos fins aquell cim, la vida econòmica de la casa està assegurada, i es podrà atendre regularment a la conservació i millora de tot.

Per això ens sentim optimistes en veure com la Junta que ha començat aquesta empresa de restauració, té el propòsit d'encarregar totseguit els estudis tècnics de la desitjada carretera.

Ella ha d'ésser l'objectiu immediat de l'obra que es comença; i ella serà ben aviat una realitat si el poble de les nostres comarques, arriba a comprendre tot l'abast d'aquest ideal.

Un altre dia ho explicarem més extensament ço que acabem de dir.

C. B. V.

Del «Diario de Gerona».

E N Y O R A N Ç A

¡Oh Verge santa del Mont!

Jo no he estat en vostra casa,
ni he pregat als vostres peus,
ni he vist mai la vostra cara,
perquè em lliga masa fort,
massa lluny, la terra baixa:
pro em parlen sempre de Vós
la blavor de les muntanyes
les cantúries dels ocells
i l'Història de la Pàtria...

¡Oh Verge santa del Mont!

¿Perquè esteu tan enlairada?

Quan són cascades les neus;
quan tot floreix i tot canta,
diu que pels vostres camins
hi ha sempre belles garlandes
de devots que van pujant
cap al casal de la Mare;
¡i a mi que us fine tant d'amor
me corseca l'enyorança!
Verge sagrada del Mont
¿Perquè esteu tan enlairada?

Reina dels cims i les neus
jo us veuré una bella diada
quan tingui per pujà al cel
ales de foc la meva ànima
i besaré els vostres peus;
i miraré vostra cara;
i us tindrè aprop sempre més...
¡Sempre més, Mare estimada.....!

TRINITAT ALDRICH.

Les taules del Santuari de la Mare de Déu del Mont

*Al Sr. Joan de Noguera Olives i honorable senyora
esposa. Devots i entusiastes protectors del Santuari*

(Acabament)

Taula B. - Part superior; - L'ADORACIÓ dels Sants REIS; - a la dreta, sentada, la Verge Maria, portant al genolls l'infant Jesús; agenollat al seu davant, el Rei blanc que presenta l'ofrena; darrera aquest, dret, el Rei negre, fent l'acció de treure's la corona; al costat esquerra d'aquest, l'altre Rei.

Observem de pàs, el magnífic trajo daurat del Rei negre, amb transparències, vermelles i blaves, molt semblants al Retaule de l'ASSUMPTA de la CATEDRAL de SANTA MARIA DE CASTELLÓ d'EMPURIES; es repeleixen ací els mateixos mosaicats al paviment, que els anotats al tema de l'Anunciata.

Part inferior de la Taula; ASSUMPCIÓ DE LA VERGE MARIA; ocupa un espai de 0'690 d'alt per 0'500 d'ample. En primer terme els Sants Apòstols esguarden el Sant Sepulcre, bellament resolt, és anàleg al que apareix en el mateix tema al Retaule de Segaró; l'inscripció que sembla hebrea es molt semblant; podríem gairebé assegurar és idèntica. Alguna mutil·lació es nota en la part inferior d'aquesta Taula.

Aqueixes dues Taules, porten com a separació dels motius superiors i inferiors, una faixa de 0'180 m. d'ample, pintada de blau.

(4). Passant ara al costat de l'Evangeli, trobem de primer una altra Taula de 0'680 per 0'500 d'alt, amb dos temes; el de dreta, representant Sant CRISTÓFOL portant l'infant Jesús. Aquesta Taula, millor dit, aquest motiu fou el que escollírem per efectuar-hi una enèrgica neteja, aprofitant els dies d'agradable estada al Santuari durant la primera quinzena d'aquest mes.

Una vegada desaparegudes les diverses mans de verniç ranciejat que recobrien la pintura, i una vegada verniçat novament, poguérem apreciar en tot detall els colors brillants, de qualitat d'esmalt que donen vida al quadre. Els detalls del paisatge, del riu, de l'ermita que es veu al fons, son de miniatura; la cara fina de l'infant Jesús, contrastant amb els traços forts, enèrgics, valents de Sant Cristòfol, produeixen un efecte sorprenent. Els plects de les robes son resolts amb una forma admirable. Al costat d'aquest tema, trobem una Santa, portant un bàcul a la mà esquerra i un llibre obert, a la dreta. Anotem de pas lo pulcrament ben fetes que es troben les lletres inicials d'aquest llibre i dels demés que apareixen en les altres Taules ja descrites.

(5). Dins un altre marc, trobem les altres Taules; 0'400 x 0'500 d'alt. A dreta, una Santa, Verge i Màrtir; el tema d'esquerra, una altra Santa vestida d'un hàbit religiós. Anotem els fondos tots ells en celatge blau clar i les coronas dels Sants representats, d'or fi, llis.

En la conversa que sostinguérem amb el Rd. Capellà Custodi, es veié que un dels llocs millors tal vegada per a col·locar dignament aquestes disperses paraules, seria el Cambril de la Verge, prenent, naturalment les precaucions sempre aconsellables en aquests casos; aïllament de les humitats, separació convenient de les parets, etc.

¿Podrem dintre poc veure realitzada aquesta bona obra? Que Déu ho faci, per a major glòria d'Ell, de la Verge del Mont, del Santuari i de l'Art de la nostra terra....

J. SUTRÀ I VIÑAS.

Figueres, maig de 1928.

CULTES

Mensualment se celebren dues misses davant la Verge del Mont, pregant pels devots protectors d'aquest Santuari. Les despeses ordinàries per a la celebració d'un Ofici en aquest Santuari, són 12 ptes.

Durant la temporada d'estiu, o sia des de 20 de juny fins el 25 de setembre, es redueixen dites despeses a 6 ptes, per raó de poder comptar amb personal suficient en el mateix Santuari.

* *

Durant el mes de juny s'han celebrat Oficis a intenció dels devots de:

Llorona
 Dosquers
 M. Cufi (Girona)
 Casa Noguer de Sagaró

Misses a intenció de

Rosa Gusiñè (Mayà)
 Joan Gibrat (Mayà)
 Mercè Pastoret (Mayà)
 Matilde Canadell (Mayà)
 Angela Dorca Pont Major (Girona)
 Josep Palomé (Mayà)
 Rosa Llavanera (Mayà)

ADMINISTRACIÓ

Des d'aquesta secció hom donarà mensualment notícia als nostres llegidors de les quantitats recollides a favor del nostre Santuari, i de com s'inverteixen les almoines; sempre estaran a disposició dels donants de sumes superiors a 100 ptes. anuals, els comprovants que es guarden en aquest Santuari.

Almoines rebudes per la restauració d'aquest Santuari del Mont:

Suma anterior	414'75 ptes.
Joan Masferrer Rietola (La Sellera)	5'00 "
Josep Escaillar (Girona)	5'00 "
Per condute del Sr. Rector de Vilademires	12'50 "
Silvestre Quintana	2'00 "
Parròquia de Queixàs	16'00 "
Josep Casals (Queixàs)	1'00 "
Joan Bramon (Crespjà)	5'00 "
Miquel Ordís	125'00 "

TOTAL 586'25 ptes.

(Seguirà).

NOTICIARI

Com ja diguérem en la nostra última edició, ha estat en el nostre elevat Santuari, el Pastor d'aquest Bisbat. Il·lrm. i Rvdm. Dr. Josep Vila Martínez, Bisbe d'aquesta diòcesi.

Per a commemorar degudament aquesta gloriosa distinció, publicarem amb caràcter extraordinari, una *Fulla* destinada a perpetuar la merescudament.

☞ A mesura que es van rebent almoines hom les esmerça en reparacions de més apremiant necessitat. Durant tota la primera setmana de Juliol han estat treballant tres paletes de Mayà i un lampista de Besalú. Altre dia donarem compte de lo que s'ha reparat.

☞ Per dues vegades han pujat en aquest cim la brigada del Institut Geogràfic i Catastral per efectuar els treballs del Mapa que projecten.

☞ De tots indrets se reben noves anunciant la vinguda de grups excursionistes.

Gràcies espirituals

El Santíssim Pontifex Clement VII, en rescripte de 26 gener 1539, concedí 100 dies d'indulgència a tots els qui visitin la sagrada imatge de Nostra Dona del Mont. L'Il·lustríssim i Reverendíssim Sr. Bisbe de Girona Dr. Dionís Castaño Bermúdez, concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui visitin el Santuari; altres 40 dies per cada Salve que es resi davant la imatge de la Verge del Mont; altres 40 dies per cada Salve que es resi en qualsevol lloc des d'on es vegi el Santuari; i altres 40 a tots quants facin caritat per la conservació i reparació del Santuari. Iguals indulgències concedí l'Excm. i Il·lrm. Sr. Dr. Florenci Lorente i Montón, i a més concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui confessin i combreguin en el temple del nostre Santuari. Les mateixes gràcies espirituals concedí també l'Il·lrm. Dr. Constantí Bonet Zanuy amb motiu de sa visita; i a més concedí 40 dies per cada Pare Nostre; altres 40 per cada Ave Maria; altres 40 per cada Credo, i altres 40 per cada Salve que resin els devots davant la Imatge de Nostra Senyora.

El 25 de juny de 1828, el qui fou Il·lrm. Bisbe de Girona, concedí així mateix 40 dies de perdó als qui resin una Salve a la vista d'aquest Santuari; altres 40 dies als qui facin caritat per la seva conservació. El Sant Pare té concedida una indulgència plenària en forma de jubileu als qui visitin aquest Santuari els dies de Sant Joan de Juny, de la Mare de Déu d'Agost i de Setembre, igualment que en llurs octaves.

El primer de Juny de 1629, l'Il·lrm. Dr. Gil Manrique, bisbe de Girona, concedí 40 dies d'indulgència als qui visitin la Verge del Mont en les festivitats de Pasqua de Pentecostès o qualsevol festivitat de Maria.

Recentment, l'Il·lrm. Sr. Bisbe d'aquesta Diòcesis Dr. Josep Vila Martínez ha concedit 50 dies d'indulgència a tots els qui amb llurs almoines contribueixen a la conservació del Santuari.